МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Юридичний факультет
Кафедра теорії та філософії права

Затверджено
на засіданні кафедри теорії та філософії права
юридичного факультету
Львівського національного
університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 26 серпня 2026 р.)

В. о. завідувача кафедри –
д.ю.н. Ірина НАСТАСЯК

Силабус з навчальної дисципліни «Сучасні тенденції юридичної науки», яку викладають в межах третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, ступеня вищої освіти – доктор філософії, спеціальність D8 Право

Львів-2026

Назва навчальної дисципліни	Сучасні тенденції юридичної науки
Адреса викладання навчальної дисципліни	Юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка (79000, м. Львів, вул. Січових Стрільців, 17, каб. 253)
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Юридичний факультет, кафедра теорії та філософії права
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань D Бізнес, адміністрування та право, Спеціальність D8 Право
Викладач	Луць Людмила Андріївна, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри теорії та філософії права
Контактна інформація викладачів	lyudmyla.luts@inu.edu.ua м. Львів, вул. Січових Стрільців, 17, каб. 253
Консультації відбуваються	У день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю з аспірантами). Можливі й онлайн-консультації через Telegram, WhatsApp, Messenger, Zoom, або подібні ресурси. Для погодження часу онлайн-консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка навчальної дисципліни	https://law.lnu.edu.ua/academics/postgraduates
Інформація про навчальну дисципліну	«Сучасні тенденції юридичної науки» є нормативною дисципліною за спеціальністю D8 Право, галузі знань D Бізнес, адміністрування та право для здобуття третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти та ступеня доктора філософії, яка викладається на III курсі у I семестрі в обсязі трьох кредитів(за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація навчальної дисципліни	Курс створений із урахуванням загальносвітових та вітчизняних змін у юридичний науці та практиці. Ідейна спрямованість курсу – формування знань про сучасну юридичну науку; основні сучасні напрями її розвитку, а також умінь та навичок виявлення інновацій пізнавального характеру у вітчизняній юридичній науці, формування пропозицій і визначення перспектив її розвитку.
Мета та завдання навчальної дисципліни	**Мета** вивчення навчальної дисципліни «Сучасні тенденції юридичної науки» – формувати знання про сучасну юридичну науку; основні сучасні напрями її розвитку, а також уміння та навички виявлення інновацій пізнавального характеру у вітчизняній юридичній науці, формування пропозицій і визначення перспектив її розвитку. Основні **завдання** навчальної дисципліни «Сучасні тенденції юридичної науки»: – характеристика сучасної науки, її структури та юридичної науки; – висвітлення основних форм та рівнів наукового пізнання; ключових напрямків розвитку юридичної науки; – характеристика сучасної теорії держави та тенденцій її розвитку; – засвоєння знань про основні сучасні типи праворозуміння4 – висвітлення питань юридичної аргументації в правотворчій, правозастосовній, правотлумачній діяльності; – висвітлення основних напрямів розвитку галузевих юридичних наук; – характеристика теорії типологізації сучасних правових систем світу; проблеми та тенденції їх розвитку під впливом глобалізаційних факторів.

Література для вивчення дисципліни	1. J. Locke. Essay on the law of Nature.1954. Oxford,: Clarendon Press. 2. Luts L. Argumentation in law enforsment activities. *Підприємство, господарство і право*. – 2022. № 5. – С. 98–112. 3. Luts L. Argumentation in legal interpretation activity. *Підприємство, господарство і право*. – 2022. № 4. – С. 63–76 4. Luts, L., Nastasiak, I., Karmazina, C., Kovbasiuk, S. Prospects for the development of modern interstate legal systems in the context of globalization challenges. *Amazonia Investiga*. 2021. №10 (40), P. 233–243. URL: https://doi.org/10.34069/AI/2021.40.04.23. 5. Алаіс С. І. Проблема праворозуміння в основних школах права : автореф. дис. … канд. юрид. наук : 12.00.01. Київ, 2003. 20 с. 6. Вовк Д. О. Демократична держава. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Харків: Право, 2017. Т. 3: Загальна теорія права / Редкол.: С. І. Максимов (голова) та ін. С. 85– 89. 7. Головатий В. Я. Уніфікація судової практики: загальнотеоретична характеристика: дис. … канд. юрид. наук. – Львів, 2017. – 218 с. 8. Дворкін Р. Серйозний погляд на права / Пер. з англ. Андрій Фролкін. Київ: Основи, 2000. 519 с. 9. Джураєва О.О. Функції сучасної держави : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01. Нац. ун.-т "Одеська юридична академія". Одеса, 2006. 20 с. 10. Дудаш Т. Правова аргументація: загальнотеоретична характеристика : монографія. Львів :ЛНУ імені Івана Франка. 2024. 744 с. 11. Кельман М. С. Юридична наука: проблеми методології: монограф. Тернопіль : Термограф, 2011. 492 с. 12. Кістяник В. І. Судова аргументація: особливості, порівняльний аналіз та вітчизняна і зарубіжна практика : дис. ... канд. юрид. наук. – Київ, 2021. – С. 57–59. 13. Козюбра М. І. Правознавство, наука, методологія: еволюція підходів до їхніх взаємозв'язків. Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки. Київ : Національний університет «Києво-Могилянська академія», 2018. Т.1. С.3-8. 14. Козюбра М. І. Практична філософія права: Монографія. К.: «ДУХ І ЛІТЕРА», 2024. 496 с. 15. Козюбра М. Теорія юридичної аргументації та її особливості в конституційному судочинстві. *Вісник Конституційного Суду України*. – 2016. № 6. – С. 167–180. 16. Луць Л. А. Аргументація у правотворчій діяльності. *Підприємництво, господарство і право*. – 2020. № 9. – С. 168–173. 17. Луць Л. А. Загальна теорія держави і права: Навч.-метод. посібник. Київ: Атіка, 2015. – 412 с. 18. Луць Л. А. Методологія правової науки: основа об'єктивності її результатів. Науковий вісник Херсонського державного університету – 2018, Вип. 5 – Серія юридична – с. 7-17. 19. Луць Л. Сучасна українська правова наука: деякі проблеми та перспективи. Історико-правовий часопис. 2016. № 2. С. 20-26 20. Луць Л.А. Сучасні правові системи світу: навчальний посібник. Львів: Юрид. ф-т ЛНУ імені Івана Франка, 2003. 247 с. 21. Луць, Л. А. Європейські міждержавні правові системи та проблеми інтеграції з ними правової системи України (теоретичні аспекти). Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2003. – 304 с 22. Луць, Л. А. Типологізація сучасних правових систем світу [відкрита лекція]. Київ, Сімферополь : Логос, 2007. 23 с.

	23. Майданик Р. Основи аргументації рішення суду в цивільному судочинстві України. *Право України*. – 2016. № 10. – С. 95–107. 24. Максимов С. І. Правовий позитивізм. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Харків: Право, 2017. Т. 2: Філософія права / Редкол.: С. І. Максимов (голова) та ін. С. 669– 673. 25. Матвєєва Л. Г. Юридична природа та місце офіційних інтерпретаційних актів у правовій системі України : дис… канд. юрид. наук. – Одеса, 2005. – 201 с. 26. Мельничук. С. М. Правові форми реалізації функцій сучасної держави Україна: загальнотеоретична характеристика: монографія. Івано-Франківськ : Кушнір Г.М., 2018. 435 с. 27. Мельничук С.М., Взаємозвязок моделі сучасної держави Україна з її функціями: теоретичні питання. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*, 2021. Вип. 63. С 17-21 28. Петришин О. В. Інтегративна юриспруденція. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Харків: Право, 2017. Т. 2: Філософія права / Редкол.: С. І. Максимов (голова) та ін. С. 306–310. 29. Правова наука України: сучасний стан, виклики та перспективи розвитку : монографія / редкол.: О. В. Петришин (голова редкол.), В. А. Журавель (заст. голови редкол.), Н. С. Кузнєцова (заст. голови редкол.) [та ін.] ; Нац. акад. прав. наук України. Харків : Право, 2021. 680 с. 30. Пушняк О. В. Функції держави. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Харків: Право, 2017. Т. 3: Загальна теорія права / Редкол.: С. І. Максимов (голова) та ін. С. 822– 825. 31. Рабіновис П. М. Орган держави. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Харків: Право, 2017. Т. 2: Філософія права / Редкол.: С. І. Максимов (голова) та ін. С. 384– 386. 32. Рабінович П. М. Філософія права. Навч. посіб. Львів. 2014. С. 13–57 33. Сердюк І. А. Нормативно-правовий акт у співвідношенні з актом застосування та актом тлумачення норм права. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка*. – 2010. Вип. 3. – С. 152–159. 34. Сердюк О. В. Соціологічний підхід до права. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Харків: Право, 2017. Т. 2: Філософія права / Редкол.: С. І. Максимов (голова) та ін. С. 804–808. 35. Фуллер Лон Л. Мораль права: Пер. з англ. Н. Комарова. Наукове видання Київ: Сфера, 1999. 232 с. 36. Циппеліус Р. Філософія права. Пер. з нім. Київ : Тандем, 2000. 300 с. 37. Щербина О. Ю. Логічний аналіз юридичної аргументації. Автореф. дис .. д-ра філос наук. Київ, 2014. 40 с. 38. Юридична аргументація. Логічні дослідження : монографія / О. М. Юркевич, В. Д. Титов, С. В. Куцепал та ін.; за заг. ред. О. М. Юркевич. 2-ге вид., переробл. та допов. – Харків: Право. 2015. – 36 с.
Тривалість курсу	90 год. (3 кредити)
Обсяг курсу	32 години аудиторних занять. З них 16 годин лекцій, 16 годин практичних занять та 58 годин самостійної роботи (денна форма навчання) 18 годин аудиторних занять. З них 12 годин лекцій, 6 годин практичних занять та 72 години самостійної роботи (заочна форма навчання)

Очікувані результати навчання	Після завершення цього курсу аспірант має: Знати: - положення сучасної теорії держави, праворозуміння, теорії юридичної аргументації та її можливості у правотворчій, правозастосовній, правотлумачній діяльності; - напрями розвитку сучасних правових систем під впливл=ом глобалізаційних факторів. Вміти: - вміти виявляти основні проблеми та напрями розвитку сучасної юридичної науки; - розв'язувати практичні завдання на основі набутих знань. Після вивчення дисципліни «Сучасні тенденції юридичної науки» в аспірантів сформуються такі **загальні та спеціальні компетентності:** ЗК01. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК03. Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору. СК01. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у галузі права та дотичних до неї міждисциплінарних напрямах і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з права та суміжних галузей. СК04. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері права та забезпечувати якість виконуваних досліджень; дотримання права інтелектуальної власності та стандартів академічної доброчесності. СК05. Здатність моделювати оптимальні варіанти вирішення складних правових проблем, прогнозувати можливі наслідки їх реалізації. Після вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен досягнути таких **програмних результатів навчання:** РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання у сфері права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень, отримання нових знань та здійснення інновацій. РН03. Застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи права, історії світової та української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямів та провідних тенденцій у розвитку права. РН04. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні аргументи,зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні наукові джерела; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого правового та загальносоціального контекстів. РН06. Розуміти загальні принципи та методи юридичної науки, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері права та у викладацькій практиці
Ключові слова	Юридична наука, напрямки розвитку сучасно вітчизняної юридичної науки.
Формат навчання	Очний /заочний
	Проведення лекцій, практичних занять, виконання індивідуальних завдань та консультації для кращого розуміння тем, самостійне навчання.
Перелік тем	Юридична наука: сучасний стан і тенденції розвитку Сучасна теорія держави Праворозуміння: основні сучасні підходи

	Юридична аргументація а правотворчій, правозастосовні, правотлумачній діяльності Теорія типологізації сучасних правових систем світу під впливом глобалізаційних факторів
Підсумковий контроль, форма	Іспит в кінці семестру, усний
Пререквізити	Для вивчення курсу аспіранти потребують базових знань з теорії права, правової логіки, теорії юридичної аргументації, теорії типологізації правових систем світу; вміти виявляти основні проблеми та напрями розвитку сучасної юридичної науки.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання навчальної дисципліни	Презентація, лекції, практично-орієнтоване навчання, наукові дискусії.
Необхідне обладнання	Із урахуванням особливостей навчальної дисципліни. Вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення, крім загальновживаних програм і операційних систем.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	**Політика виставлення балів.** Враховуються бали набрані на практичних заняттях та за виконання індивідуальних завдань, бали одержані за модуль, а також за підсумками іспиту. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність здобувача під час практичного заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в не пов'язаних з навчанням цілях; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. Критеріями оцінювання роботи здобувача на практичних заняттях є аргументованість правової позиції та її відповідність чинному законодавству; уміння лаконічно, переконливо та логічно висловити свою позицію. **Відвідування занять** є важливою складовою навчання. Очікується, що аспіранти відвідають усі лекції і практичні зайняття курсу. Аспіранти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку аспіранти зобов'язані дотримуватися строків, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Викладач фіксує неявку аспіранта на практичне заняття, що вважається академічною заборгованістю, яку аспірант повинен відпрацювати в межах затвердженого графіка консультацій у викладача або в інший узгоджений з викладачем час. Відпрацювання полягає у перевірці підготовки аспірантом тих завдань, які виносилися на практичне заняття, на якому аспірант був відсутній. **Практичні заняття** проходять у формі дискусій з обраної лектором теми. **Письмові роботи:** Очікується, що аспіранти виконають декілька індивідуальних завдань. Критеріями перевірки індивідуальних завдань є: усебічний науковий аналіз правових явищ; чіткість, логічність та послідовність викладеної аргументації та її обґрунтованість. **Іспит:** На іспиті кожен аспірант обирає білет, у якому йому запропоновано три теоретичних запитання, на які необхідно дати усну відповідь. Відповідь повинна стосуватися суті запитання, не виходити за його межі, повинна бути лаконічною, але, водночас, розкривати зміст запитання. **Академічна доброчесність**: Очікується, що кожен аспірант повинен самостійно готуватися до практичних занять та виконувати індивідуальні завдання, викладати власну аргументацію своєї правової позиції.

	Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших аспірантів є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності у письмовій роботі аспіранта є підставою для її незарахуванння викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману; у разі незарахування роботи аспірант у погоджені з викладачем строки повинен повторно виконати письмову роботу та подати її викладачу для оцінювання. **Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються** **Політика використання штучного інтелекту.** Використання технологій штучного інтелекту під час вивчення навчальної дисципліни допускається як допоміжний інструмент освітнього процесу. Зокрема, ШІ може використовуватися для пошуку та структурування інформації, пояснення складних понять, формування прикладів, перевірки й удосконалення текстів, а також розвитку навичок самостійного навчання. Використання таких технологій має сприяти кращому розумінню та засвоєнню навчального матеріалу, критичному мисленню й самостійній роботі здобувача освіти, а не підміняти їх. Аспірант несе особисту відповідальність за зміст, достовірність, коректність та академічну доброчесність поданих робіт незалежно від того, чи використовувалися під час їх підготовки технології штучного інтелекту. Інформація, отримана за допомогою ШІ, повинна критично оцінюватися та, за необхідності, перевірятися за надійними джерелами. Використання ШІ не звільняє аспіранта від обов'язку самостійно опрацювати навчальний матеріал, розуміти зміст поданої роботи та бути спроможним пояснити й обґрунтувати викладені в ній положення. Не допускається використання технологій штучного інтелекту під час виконання усіх видів робіт, спрямованих на перевірку індивідуальних знань, умінь і навичок аспіранта, якщо можливість такого використання прямо не передбачена викладачем. Так само неприпустимим є подання повністю або частково згенерованого ШІ матеріалу як результату власної самостійної роботи, якщо характер завдання передбачає його самостійне виконання. Забороняється використовувати технології штучного інтелекту для фальсифікації або вигадування фактів, даних, джерел, посилань, результатів досліджень чи інших академічних матеріалів, а також в інший спосіб, що порушує принципи академічної доброчесності. Якщо використання технологій штучного інтелекту допускається умовами конкретного завдання або дозволене викладачем, аспірант може застосовувати їх у визначених викладачем межах і способах. За вимогою викладача аспірант повинен зазначити, які саме технології або інструменти штучного інтелекту були використані, а також описати мету та спосіб їх застосування під час виконання завдання. Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням: • практичні/самостійні тощо: 25% семестрової оцінки; максимальна кількість балів –50; • контрольні заміри: 25% семестрової оцінки; максимальна кількість балів поточної успішності – 50; • іспит: 50 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів 50 Підсумкова максимальна кількість балів – 100. Критерії оцінювання поточної успішності:

	Поточна успішність оцінюється за 50-бальною шкалою: Відмінно (50); Добре (40, 45); Задовільно (26, 31); Незадовільно (0). **50 балів –** нараховується аспірантові, який дав повну і правильну відповідь на всі питання, що базуються на знанні нормативно-правових актів, судової практики та спеціальної літератури, а також виявив здібності аналізу джерел вивчення цього курсу. **45 –** нараховується аспірантові, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому необхідні джерела, однак при викладанні деяких питань йому не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються несуттєві неточності та незначні помилки. Аспірант здатен виділяти суттєві ознаки вивченого матеріалу за допомогою операцій аналізу, синтезу, а також виявляти причинно- наслідкові зв'язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами. **40 балів** – нараховується аспірантові, який дав повну і правильну відповідь, але не на всі питання, або відповідь не базується на всіх складових джерелах вивчення. Однак у підсумку його відповідь повинна базуватись не менше ніж на двох базових джерелах. **31 бал –** нараховується аспірантові, який не дав вичерпної детальної відповіді на питання контрольних завдань і відповідь базується тільки на одному із рекомендованих джерел вивчення матеріалу. **26 балів** – нараховується аспірантові, який загалом володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки. **0 балів** – нараховується аспірантові, який не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом; фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків; недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності; демонструє безсистемне виділення випадкових ознак вивченого, невміння робити найпростіші операції аналізу і синтезу, узагальнення, висновки. Оцінювання при проведені іспиту: **90-100 балів** (відмінно) **81-89 балів** (добре) **71-80 балів** (добре) **61-70 балів** (достатньо) **51-60 балів** (задовільно) **0-51 балів** (незадовільно)
Питання до іспиту	1. Наука: поняття, структура. Наукове знання 2. Юридична наука: поняття, ознаки, структура 3. Емпіричні та теоретичні рівні та форми наукового пізнання 4. Основні сучасні напрями розвитку юридичної науки 5. Перспективи розвитку теорії держави. Модель сучасної держави 6. Сучасна українська держава: історико-правові аспекти 7. Основні сучасні підходи до розуміння права: природньо-правове, позитивістське (нормативістське), соціологічне 8. Інтегративне праворозуміння: тенденції та перспективи розвитку

	9. Історія формування сучасного праворозуміння в працях українських учених 10. Правова (юридична) діяльність. 11. Поняття та структура аргументації. Правова (юридична) аргументація: поняття, структура 12. Аргументація у правотворчій діяльності 13. Аргументація у правозастосовній діяльності 14. Аргументація у правотлумачній діяльності 15. Тенденції розвитку галузевих юридичних наук 16. Теорія типологізації сучасний правових систем 17. Напрямки розвитку сучасних правових систем світу під впливом глобалізаційних факторів
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано після завершення курсу.

Схема курсу

Тиждень	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література. Ресурси в інтернеті	Термін виконання
1–2 тижні	**Тема 1. Юридична наука: сучасний стан і тенденції розвитку** 1. Наука: поняття, структура. Наукове знання – елемент системи наукових знань. 2. Юридична наука: поняття, ознаки, структура, об'єкт, предмет, методи 3. Емпіричний та теоретичний рівні і форми правового пізнання 4. Основні сучасні напрямки розвитку юридичної науки	Лекція/ Практичні заняття 2/2	1. Козюбра М. І. Правознавство, наука, методологія: еволюція підходів до їхніх взаємозв'язків. *Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки*. Київ : Національний університет «Києво-Могилянська академія», 2018. Т.1. С.3-8. 2. Козюбра М. І. Практична філософія права: Монографія. Київ : «ДУХ І ЛІТЕРА», 2024. 496 с. 3. Кельман М. С. Юридична наука: проблеми методології: моногр. Тернопіль : Термограф, 2011. 492 с. 4. Луць Л. Сучасна українська правова наука: деякі проблеми та перспективи. *Історико-правовий часопис*. 2016. № 2. С. 20-26 5. Луць Л. А. Методологія правової науки: основа об'єктивності її результатів. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2018, Вип. 5 Серія юридична. С. 7-17. 6. Правова наука України: сучасний стан, виклики та перспективи розвитку : монографія / редкол.: О. В. Петришин (голова редкол.), В. А. Журавель (заст. голови редкол.), Н. С. Кузнєцова (заст. голови редкол.) [та ін.] ; Нац. акад. прав. наук України. Харків : Право, 2021. 680 с.	2 тижні

3–4 тижні	**Тема 2. Сучасна теорія держави** 1. Тенденції розвитку сучасної теорії держави. 2. Модель сучасної держави 3. Мета, завдання, функції, органи держави (їх повноваження, структура, кількісний склад) 4. Сучасна українська держава: історико-правові аспекти 5. Перспективи розвитку теорії держави	Лекція/ Практичні заняття 2/2	1. Вовк Д. О. Демократична держава // Велика українська юридична енциклопедія. Т. 3. Загальна теорія права. Харків, 2017. С. 85-89 2. Джураєва О.О. Функції сучасної держави : автореф. дис. .. канд. юрид. наук : 12.00.01. Нац. ун.-т «Одеська юридична академія». Одеса, 2006. 20с. 3. Пушняк О. В. Функції держави. // Велика українська юридична енциклопедія. Т. 3. Загальна теорія права. Харків, 2017. С. 822-825 4. Рабінович П. М. Орган держави // Велика українська юридична енциклопедія. Т. 3. Загальна теорія права. Харків, 2017. С. 384-386 5. Мельничук С. М. Правові форми реалізації функцій сучасної держави Україна: загальнотеоретична характеристика. Монографія. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г. М., 2018. 346 с. 6. Мельничук С.М., Взаємозвязок моделі сучасної держави Україна з її функціями: теоретичні питання. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*, 2021. Вип. 63. С 17-21	2 тижні
5–8 тижні	**Тема 3 Праворозуміння: основні сучасні підходи** 1. Основні сучасні підходи до розуміння права. Типи праворозуміння 2. Природно-правовий підхід до розуміння права 3. Позитивістське (нормативістське) праворозуміння 4. Соціологічне праворозуміння 5. Інтегративне розуміння права. Тенденції та перспективи розвитку підходів до розуміння права 6. Історія формування сучасного праворозуміння в	Лекція/ Практичні заняття 4/4	1. Луць Л. А. Загальна теорія держави і права: Навч.-метод. посібник. Київ: Атіка, 2015. 412 с. 2. Петришин О. В. Інтегративна юриспруденція. // Велика українська юридична енциклопедія. Т. 2. Філософія права. Харків, 2017. С. 306-310 3. Максимов С. І. Правовий позитивізм // Велика українська юридична енциклопедія. Т. 2. Філософія права. Харків, 2017. С. 669-673 4. Сердюк О. В. Соціологічний підхід до права // Велика українська юридична енциклопедія. Т. 2. Філософія права. Харків, 2017. С. 804-808 5. Дворкін Р. Серйозний погляд на права : пер з англ. А. Фролкін. Київ : Основи, 2001. 519 с.	4 тижні

	працях українських учених			
9–12 тижні	**Тема 4. Юридична аргументація у правотворчій, правозастосовній, правотлумачній діяльності** 1. Правова (юридична) діяльність. Правотворча, правозастосовна, правотлумачна діяльність. Правові (юридичні) акти 2. Поняття та структура аргументації. Правова (юридична) аргументація: поняття, структура. Правові (юридичні) аргументи 3. Аргументація у правотворчій діяльності 4. Аргументація у правозастосовній діяльності 5. Аргументація у правотлумачній діяльності 6. Проблеми аргументації у юридичній діяльності в Україні.	Лекція/ Практичні заняття 4/4	1. Дудаш Т. Правова аргументація: загальнотеоретична характеристика : монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка. 2024. 744 с. 2. Кістяник В. І. Правова аргументація: сучасні підходи до її розуміння в зарубіжних дослідженнях. *Наукові записки НаУКМА.* Юридичні науки. 2012. Т. 129. С. 20–22. 3. Луць Л. А. Аргументація у правотворчій діяльності. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 9. С. 168–173. 4. Luts L. Argumentation in legal interpretation activity. *Підприємство, господарство і право*. 2022. № 4. С. 63–76 5. Luts L. Argumentation in law enforsment activities. *Підприємство, господарство і право*. 2022. № 5. С. 98–112.	4 тижні
13–16 тижні	**Тема 5. Теорія типологізації сучасних правових систем світу під впливом глобалізаційних факторів** 1. Основні типи сучасних правових систем світу. Теорія типологізації сучасних правових систем 2. Національні правові системи:	Лекція/ Практичні заняття 4/4	1. Луць Л. А. Європейські міждержавні правові системи та проблеми інтеграції з ними правової системи України (теоретичні аспекти). Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького НАН України. Київ. 2003. 304 с. 2. Луць Л. А., Настасяк І. Ю. Правові системи загального типу: оновлений погляд на типологізацію та ідентифікацію. *Правова держава*. 2024 № 56. С. 11–29 3. Настасяк І. Ю., Луць Л. А. Континентальний тип правових систем: наукові інновації дослідження в контексті сучасних реалій.	4 тижні

	континентальний (романо-германський) тип, загальний (англо-американський) тип, змішаний тип (підтипи: дуалістичний – скандинавський, латиноамериканський; традиційний – японський, китайський; релігійний – мусульманський, індуський; звичаєвий – африканський) 3. Міждержавні правові системи: універсальні та регіональні 4. Напрями розвитку сучасних правових систем світу під впливом глобалізаційних факторів		*Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. № 2. С. 82–99 4. Настасяк І. Ю. Аналіз традиційного підтипу правових систем змішаного права з огляду на геополітичні зміни. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2025. № 73. С. 4–10 5. Настасяк І. Ю. Пізнавальні конструкції дослідження сучасної правової системи України: фундаментальні та прикладні питання. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2024. № 85 (1). С. 118–133. 6. Настасяк І. Типологізація сучасних правових систем: теоретико-методологічні та прикладні питання : монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2025. 656 с.	

Розробила

Д.ю.н., професор **Людмила ЛУЦЬ**